האשה נקנית פרק ראשון קידושין לו.

אחת היא. משמעות שתיהן בין כיד בין בכלי: **מכני אהרן.** דכתיב (ויקרא כא) לא יקרחו קרחה בראשם גבי אמור אל הכהנים: **דכי כתיב קרח.** גבי אהרן: **נשקוט קרח.** מהן ג"ש גבי ישראל: **כראשם.** האמור אצל כהנים מה ת"ל דלפי שנאמר בישראל בין עייניכם משמע סמוך לפדתם: **ומה להלן.** בישראל על מת דהתם כתיב למת: **ת"כ.** להלן מילתא לחודה אתא: **נכשוב.** בתרוייהו קרח מאי קרחה הוה ליה כג"ש יתירה למידרש נמי הא: **תפילין גופייהו מהכא גמירי.** כלומר ההיא ג"ש דבין עייניכם מיבעי ליה לגמגר מקום תפילין מהכא דלא תימא בין [1]עייניכם ממש דהיינו על פדחתו אלא יליף מבין עייניכם דקרחה דבמקום שער דבלאו מקום שער לא משכחת קרחה והיינו למעלה מפדחתו: **וכין לאביי וכין לרבא.** דנפקא להו פטורא דנשים מקרא אחרינא בנים אתם מאי דרשי ביה: **וכ"ש סכלי הוא דמקרו בני.** כשאין בהם אלא שעות הוא דמיקרו בנים אבל כשהם רשעים בלית בהו אימנותא לא מקרו בנים: **משחיתים.** דהיינו עבודה זרה דכתיב (דברים ד) פן תשחיתון ועשיתם[2] פסל וגו' [3]: **בני מעליא לא מקרו.** עוד לעולם: **ת"ש.** דהדרי מקרו בני אל חי ע"י תשובה: **מתני' הסמיכות כו'.** אינה קומכת ואינה מניפה ואינה מגשת מנחה ואפילו היא כהנת אין העבודה כשרה בה להגיש מנחה בקרן מערבית דרומית כמשפטה דמיגין לה בפ"ב דסוטה (דף יד:) ואינה קומלת ומקטרת ואינה מולקת עוף ואינה מקבלת דם ואינה מזה דם מטאת העוף חוץ מסוטה ומזירה שהם מניפות מנחתן בעצמן בין כהנות בין ישראליות שמנחתן טעונה תנופה בכעלים וכגמ' עליף לה: **גמ' אל בני ישראל.** דויקרא וכתיב בההוא עניינא וסמך ידו: **דבר אל בני ישראל והניף.** בלו את אהרן המקריב את זבח שלמיו וכתיב בההוא עניינא [4]והניף: **הקרב אופה.** מהאי קרא נפקא לן הגשה בפ"ב דסוטה (שם:): **איפקא מליקה להקטרה.** והא מעיטא נשים מוהקטירו אותו בני אהרן:

ה"ג

[2]בנים שכלים המה ואומר [3]בנים לא אמון בם ואומר [4]זרע מרעים בנים משחיתים ואומר [5]והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי מאי ואומר וכי תימא שכלי הוא דמקרי בני כי לית בהו הימנותייהו לא מיקרו בני ת"ש ואומר בנים לא אמון בם וכי תימא כי לית בהו הימנותא הוא דמיקרו בנים כי פלחו לעבודת כוכבים לא מיקרו בנים ת"ש ואומר זרע מרעים בנים משחיתים וכ"ת בנים משחיתים הוא דמיקרו בני מעלייא לא מיקרו ת"ש ואומר והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי: **מתני'** [6]הסמיכות [7]והתנופות וההגשות והקמיצות [8]והקטרות והמליקות והקבלות והזאות נוהגים באנשים ולא בנשים חוץ ממנחת [9]סוטה [10]וגזירה שהן מניפות: **גמ'** סמיכות דכתיב [11]דבר אל בני ישראל [12]וסמך [13]בני ישראל סומכים ואין בנות ישראל סומכות: תנופות: [14]דבר אל בני ישראל והניף [15]בני ישראל מניפין ואין בנות ישראל מניפות: הגשות: דכתיב [16]וזאת תורת המנחה הקרב אותה בני אהרן בני אהרן ולא בנות אהרן: קמיצות: דכתיב [17]והביאה אל בני אהרן וקמץ בני אהרן ולא בנות אהרן: הקטרות: דכתיב [18]והקטירו אותו בני אהרן בני אהרן ולא בנות אהרן: המליקות: דכתיב [19]ומלק[20] והקטיר איתקש מליקה להקטרה: הקבלות: דכתיב [21]והקריבו בני אהרן ואמר מר והקריבו

אחת היא אביי אמר היינו טעמא דאיסי דגמר קרחה קרחה מבני אהרן מה להלן נשים פטורות אף כאן נשים פטורות ואי סבירא לן דכי כתיב קרא בכולי עניינא הוא דכתיב נשתוק קרא מיניה ותיתי בק"ו ואנא אמינא ומה [1]כהנים שריבה בהם הכתוב מצות יתירות בני אהרן ולא בנות אהרן ישראל לא כ"ש אי לאו ג"ש הוה אמינא הפסיק הענין השתא נמי נימא הפסיק הענין ואי משום ג"ש מיבעי ליה [2]לכדתניא לא יקרחו יכול אפילו קרח ארבע וחמש קרחות לא יהא חייב אלא אחת ת"ל קרחה [3]לחייב על כל אחת ואחת בראשם מה ת"ל לפי שנאמר [4]לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת יכול לא יהא חייב אלא על בין העינים מנין לרבות כל הראש תלמוד לומר בראשם לחייב על הראש בבין העינים ואין לי אלא כהנים שריבה בהם הכתוב מצות יתירות ישראל מנלן נאמר כאן קרחה ונאמר להלן קרחה מה כאן חייב על כל קרחה וקרחה וחייב על הראש בבין העינים אף להלן חייב על כל קרחה וקרחה [5]וחייב על הראש בבין העינים ומה להלן על מת [6]אף כאן על מת א"כ נכתוב קרא קרח מאי קרחה שמעת מינה תרתי רבא אמר היינו טעמא דאיסי דיליף בין עייניכם מתפילין מה להלן נשים פטורות אף כאן נשים פטורות ורבא מאי טעמא לא אמר כאביי קרח קרחה לא משמע ליה ואביי מאי טעמא לא אמר כרבא אמר לך תפילין גופייהו מהכא גמר לה [7]מה להלן מקום שעושים קרחה בגובהה של ראש אף כאן [8]מקום הנחה בגובה הראש ובין לאביי ובין לרבא האי בנים אתם מאי דרשי ביה האי מיבעי [9]לכדתניא בנים אתם לה' אלהיכם בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים אתם קרוים בנים אין אתם נוהגים מנהג בנים אין אתם קרוים בנים דברי ר' יהודה רבי מאיר אומר בין כך ובין כך אתם קרוים בנים שנאמר

[2]בנים סכלים המה ואומר [3]בנים לא אמון בם ואומר [4]זרע מרעים בנים משחיתים ואומר [5]והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי מאי ואומר וכי תימא סכלי הוא דמקרי בני כי לית בהו הימנותייהו לא מיקרו בני ת"ש ואומר בנים לא אמון בם וכי תימא כי לית בהו הימנותא הוא דמיקרו בנים כי פלחו לעבודת כוכבים לא מיקרו בנים ת"ש ואומר זרע מרעים בנים משחיתים וכ"ת בנים משחיתים הוא דמיקרו בני מעלייא לא מיקרו ת"ש ואומר והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי: **מתני'** [6]הסמיכות [7]והתנופות וההגשות והקמיצות [8]והקטרות והמליקות והקבלות והזאות נוהגים באנשים ולא בנשים חוץ ממנחת [9]סוטה [10]וגזירה שהן מניפות: **גמ'** סמיכות דכתיב [11]דבר אל בני ישראל [12]וסמך [13]בני ישראל סומכים ואין בנות ישראל סומכות: תנופות: [14]דבר אל בני ישראל והניף [15]בני ישראל מניפין ואין בנות ישראל מניפות: הגשות: דכתיב [16]וזאת תורת המנחה הקרב אותה בני אהרן בני אהרן ולא בנות אהרן: קמיצות: דכתיב [17]והביאה אל בני אהרן וקמץ בני אהרן ולא בנות אהרן: הקטרות: דכתיב [18]והקטירו אותו בני אהרן בני אהרן ולא בנות אהרן: המליקות: דכתיב [19]ומלק[20] והקטיר איתקש מליקה להקטרה: הקבלות: דכתיב [21]והקריבו בני אהרן ואמר מר והקריבו

סמיכה כשרה בנשים להכי איצטריך למעוטי ותנופה נמי[1] איצטריך למעוטי משום דאשכחן תנופה דכשרה בנשים דתמפרש לקמן (לא): מון

אי לאו ג"ש ה"א הפסיק הענין. וא"ת היכי מיסק אדעתין למימר הכי הא מפקינן לעיל (דף לה:) מפאת[2] שאינה בכל משחית ולא אמר דקרחה שכתוב בפרשה ראשונה קודם כל משחית הפסיק הענין לפאת זקן וכ"ש דקאי אקרחה שהיא ראשונה בפרשה [3]קרוכה יותר לגבי אהרן דכתיב בפרשה ועוד קשה דמ"ק דמתניתין היכי פליג אקרחה דקאמר במתני' מון מכל מקיף וכל משחית ולא קאמר וכל יקרחו והא אפילו [4]מפאת אמר לעיל דקאי אבני אהרן כ"ש דקאי אקרחה דקרוכה לגבי אהרן וי"ל דסד"א דגבי קרחה דאמ"ג שהיא קרוכה לגבי אהרן הפסיק הענין משום דכתיב (דברים יד) כי עם קדוש אתה למרבה נשים ואפילו בישראל[5] ומפרש בגמרא דלא הפסיק הענין: **אם** כן ליכתוב קרא קרח. פי' וליתן את האמור של זה בזה הוה מפקי במה מצינו ואי משום דריבה הכו מצות יתירות אין לנו לחלק מצוה אחת שאנו מוצאין בכהנים ובישראל בהדיא דודאי גוף המצוה לא הייתו לומדים אבל פירוש המצוה גמרי שפיר מהדדי: **תפילין** גופייהו מהכא גמרינן להו. וא"ת ומה בכך מ"מ ליגף קרחה מתפילין דאין ג"ש למאלה[6] ומימא מה תפילין נשים פטורות ה"נ גבי קרחה וי"ל דשמא לא גגמרה ג"ש[7] אלא לאשמועינן מקום הנחת תפילין וקשה להר"ש דאמאי אין מניחין תפילין בכל הראש כי היכי דקאמר קרחה בכל הראש ושמא להכי מהני האי דין עייניכם דהוה מצי למכתב בראשיכם ואע"ג דגבי קרחה כתיב בין עייניכם ואפ"ה קרחה בכל הראש

וי"ל דליגמר ג"ש נכתב:

הסמיכות והתנופות והתנשות. נראה דמהגשות ואינך מיירי[8] בכהנים ואמו קראי בגמ' למעוטי כהנות אבל סמיכות ותנופות מיירי בישראל:

הקבלות והזאות. והולכה חריקה לא קמני דהולכה בכלל קבלה[9] שהרי מן והקריבו[10] הכהן נפקא כמו קבלה וזריקה בכלל הזאה[11] ול"ת אמאי איצטריך קרא בגמרא למעוטי נשים תיפוק ליה דכולהו מ"ע שהזמן גרמא הוו שהרי אינן נוהגות אלא ביום[12] כדכתיב (ויקרא ז) ביום צוותו להקריב קרבניהם וי"ל דמ"מ איצטריך קרא למעוטינהו ולמיפסל קרבן נשים דאי לאו קרא לא הוה ידעינן שהעבודה פסולה בהן[13] להכי איצטריך קרא למעוטי למימר דמחללי עבודה ועבודתן פסולה מיהו מקמיכה קשה[14] אמאי איצטריך קרא למעוטינהו הא עבודה לא אתחלא בהכי לומר דלא סמיכה נמי אין הקרבן פסול בכך[15] ואם נעשה סמיכה בנשים לא מיפסל קרבן[16] בכך[17] וי"ל דמ"מ איצטריך קרא למעוטי דסד"א מסוס דכתיב וסמך ושחט איתקש סמיכה לשחיטה[18] מה שחיטה כשרה בנשים כדתנן בזבחים (דף לא:) ומייתי בשמעתא קמייתא דשחיטת חולין (דף ג:) כל הפסולין שבשחט שחיטתן כשרה שהשחיטה כשרה בזרים ובנשים וכו' אף

שעושים קרחתה. שיש בו שער ואם מולטו פוסח קרחה (מנחות לז:). **בנים לא אימון בם.** לשון ויכו פומן [מקטר כ] ד"א אמון לשון אמונה מתרגמינן אמרו בסיני נעשה ונשמע ולשיה קלה כמלי הבטחתם ועשו עגל (דברים לב כ). **בנים משחיתים.** בנים היו להקב"ה נתפסו למשחיתים (ישעיה א ד). **דבר אל בני ישראל וסמך.** פרש כי יקריב מכם קרבן לה'. ומתיב בההוא עניינא וסמך (חגיגה טז:). ואין בנות ישראל מניפות. הן עצמם אינן כהן (מנחות סה:). מעיקר לו כהן לחודיה (שם).

מסורת הש"ס

[1] (לעיל כא:) וש"נ.
[2] מכות כ. ספרי פ' ראה ת"כ פ' אמור פרק ה.
[3] (מנחות מ:). ד) ספרי פ' ראה. ה) ת"כ פ' (אמור) (ויקרא פרשה ג) ר"ה לג. שיטוטין לו: מגילה טז: חולין פה.
[1] (בכח"י טסף: דסתיב).
[2] ת"כ פ' לו פרשה יא מנחות מא:. ג) (בכח"י טסף: אם ראשו והקטיר המזבחה). ד) (בדפו"ר: הענים). י) (ברש"י שבש"י טסף: לכם). כ) (ע"ז כג ע"ב). ל) (ע"ל להניף). מ) (בדפו"ר: וקרוכה). נ) (ע"ל אפאת וכו' דקאי מי אהרן). (רש"ש). ס) (מכילתא כב ע"ב). ע) (עיין הגיע תוס' מגילה כ ע"ב ד"ה לקמיה, ותוס' מנחות כ ע"ח ד"ה מקמיה). פ) (וכמיס ד ע"ח). צ) (ע"ל והקטיר מי אהרן נפקא. (רש"ש)). ק) (מגילה כ ע"ב, ע"ח). ר) (מנחות לג ע"ח). ש) (עי' מגילה טז ע"ב). ת) (עי' תוס' מנחות לג: ד"ה ידו וכו' המימו דבר אם נקוטא). א) (מגילה כ ע"ב).

תורה אור השלם

1. בָּנִים אַתֶּם לַיי אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְגֹּדְדוּ וְלֹא תָשִׂימוּ קָרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם לָמֵת:
דברים יד א
2. כִּי אֶרְאֶל עַמִּי אוֹתִי לֹא יָדָעוּ בָּנִים סְכָלִים הֵמָּה וְלֹא נְבוֹנִים הֵמָּה חֲכָמִים הֵמָּה לְהָרַע וּלְהֵיטִיב לֹא יָדָעוּ: ירמיהו ד כב
3. וַיֹּאמֶר אִסְתֵּרָה קְנִי מֵהֶם אֶרְאֶה מָה אַחֲרִיתָם כִּי דּוֹר תַּהְפֻּכֹת הֵמָּה בָּנִים לֹא אֵמֶן בָּם:
דברים לב כ
4. הוֹי גּוֹי חֹטֵא עַם כָּבֵד עָוֹן זֶרַע מְרֵעִים בָּנִים מַשְׁחִיתִים עָזְבוּ אֶת ייְ נִאֲצוּ אֶת קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל נָזֹרוּ אָחוֹר: ישעיהו א ד
5. וְהָיָה מִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא יִמַּד וְלֹא יִסָּפֵר וְהָיָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יֵאָמֵר לָהֶם לֹא עַמִּי אַתֶּם יֵאָמֵר לָהֶם בְּנֵי אֵל חָי: הושע ב א
6. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי יַקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן לַיי מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבָּקָר וּמִן הַצֹּאן תַּקְרִיבוּ אֶת קָרְבַּנְכֶם: ויקרא א ב
7. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֹלָה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו: ויקרא א ד
8. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הַמַּקְרִיב אֶת זֶבַח שְׁלָמָיו לַיי יָבִיא אֶת קָרְבָּנוֹ לַיי מִזֶּבַח שְׁלָמָיו: יָדָיו תָּבִיאֶנָּה אֶת אִשֵּׁי ייְ אֶת הַחֵלֶב עַל הַחָזֶה יְבִיאֻנוּ אֶת הַחָזֶה לְהָנִיף אֹתוֹ תְּנוּפָה לִפְנֵי ייְ:
ויקרא ז כט-ל
9. וְזֹאת תּוֹרַת הַמִּנְחָה הַקְרֵב אֲתָהּ בְּנֵי אַהֲרֹן לִפְנֵי ייְ אֶל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ:
ויקרא ו ז
10. וְהֵבִיאָה אֶל בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים וְקָמַץ מִשָּׁם מְלֹא קֹמְצוֹ מִסָּלְתָּהּ וּמִשַּׁמְנָהּ עַל כָּל לְבֹנָתָהּ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת אַזְכָּרָתָהּ הַמִּזְבֵּחָה אִשֶּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיי:
ויקרא ב ב
11. וְהִקְטִירוּ אֹתוֹ בְּנֵי אַהֲרֹן הַמִּזְבֵּחָה עַל הָעֹלָה אֲשֶׁר עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל הַמִّזְבֵּחַ רֵיחַ נִיחֹחַ לַיי: ויקרא ג ה 12. וְהִקְרִיבוּ הַכֹּהֵן אֶל הַמִּזְבֵּחַ וּמָלַק אֶת רֹאשׁוֹ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה וְנִמְצָה דָמוֹ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא א טו 13. וְשָׁחַט אֹתוֹ בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי ייְ וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ויקרא א ה

עין משפט נר מצוה

שצג א מיי' פ"ב מהל' ע"ז הל' טו סמג לאוין סב טושע"ע י"ד סי' קפ סעיף י"ד:
שצד ב ג מיי' שם טור ש"ע שם סעי' ט:
ד (מיי' פ"ד מהל' תפילין הל"ח טושע"ע או"ח סי' מ סעיף ט):
שצה ה מיי' פ"ג מהל' מעשה הקרבנות הל' מ סמג עשין קפג:
שצו ו מיי' שם פ"ט הלכה טז:
שצז ז מיי' פ"ט הלכה ט"ו:
שצח ח מיי' פ"ג מהל' פסולי המקדש הלכה ה:
שצט ט מיי' שם הלכה טו ופ"ט מהלכות מעשה הקרבנות הלכה טז:
שצי י מיי' פ"ט מהלכות מעשה הקרבנות הלכה טז ופ"ח מהל' מירות הלכה ד:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הקבלות וכו' ואי"ת אמאי אצטריך. ע' כרש"ס פ' אמור ד"ה כני אהרן:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה הקבלות וד"ה מון הד"מ:

מוסף תוספות

א. הא אביי גופיה אמר לעיל דסמאת פאת וכו' רמב"ן. ב. קסבר אביי דאי לא כתיבא גו"ש הכא. שם. **ג.** וי"ל דקסבר לא נאמרה גו"ש. תוס' הראי"ש. **ד.** דנהי דנשים פטורות בס"ע שהזמן גרמא מכל מקום משום הכי לא מפסלא עבודה באשה מידי דהוה אטילה דאיכא למ"ד בפ"ב דע"ז (כז.) דכשרה באשה אע"פ שאינה אלא ביום. שם. **ה.** דהוה מע"ע שהזמ"ג דאינה אלא ביום דומיא דשחיטה דהא בעינן תיכף לסמיכה שחיטה. שם. **ו.** [ד]אינה אלא ביום כדאיתא בסוף פ"ב דמגילה(כ:). שם.

מוסף רש"י

ת"ל קרחה. דקאי אמילה הוא (מכות כ:). **הפסיק הענין.** ולא קאי בני אהרן אלא לטומאה לחוד שם הפסק נמשכ מגון לה ימאמ[2] לעיל לה:). **מיבעי ליה לכדתניא.** ליתן את האמור של זה בזה ושל זה בזה וכיון דאיכא לאוקמי בג"ש לחכי לא מיבעי ליה לדרשא נמי הוא דמיבעי ליה לגמרא דהפסק הענין (לעיל לה:). **בראשם מה ת"ל.** לפי דיקא קאמר ליה דהא דלא איצטריך משום דהוה אמינא קרחה כל דהו, אלא מיירדא קא דרש ליה בראשם משמע כל הראש שלפי שאמר כי' (שם). לא תתגודדו. כישראל כתיב. ולא יקרחו בכהנים (שם). על בין העינים. בראש סמוך לפדחת (שם). ואין לי. דחייב על כל הראש, אלא כהנים. דהוה בכהנים כתיב (שם). **מקום** שעושים קרחה. שיש בו שער ואם מולטו פוסח קרחה (מנחות לז:). **בנים לא אימון בם.** לשון ויכו פומן [מקטר כ] ד"א אמון לשון אמונה מתרגמינן אמרו בסיני נעשה ונשמע ולשיה קלה כמלי הבטחתם ועשו עגל (דברים לב כ). **בנים משחיתים.** בנים היו להקב"ה נתפסו למשחיתים (ישעיה א ד). **דבר אל בני ישראל וסמך.** פרש כי יקריב מכם קרבן לה'. ומתיב בההוא עניינא וסמך (חגיגה טז:). ואין בנות ישראל מניפות. הן עצמם אינן כהן (מנחות סה:). מעיקר לו כהן לחודיה (שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com